

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzetta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto X. - Stev. 12

Gorica - četrtek 20. marca 1958 - Trst

Posamezna številka L 30

Dva socialna nauka

Casopisi so te dni poročali, da je glasilo poljske komunistične partije Politika prineslo članek izpod peresa prof. Langa, najboljšega gospodarskega teoretika v poljski partiji. V tem članku prof. Lange zelo bojevito zavrača nekatere trditve Karla Marxa kot preživete in utopične. Dalje zahteva, naj se zaplenjena zemlja delno vrne kmetom v privatno obdelovanje in pa naj se preneha z neumestno in pretirano industrializacijo Poljske. Članek je po svojih trditvah naravnost revolucionaren, saj je očitno zavračanje Marxa v nekaterih njegovih osnovnih trditvah. Ker je pa članek prineslo glasilo poljske KP menijo, da ima članek odobritev samega Gomulke in morda celo tih pristanek Hruščeva. Vsekakor je značilno, da se gospodarski teoretik poljske partije drzne kritizirati Marxa in zavreči nekatere njegove nauke. Karel Marx torej ni več nezmožljivi prerok socializma, kot je bil še pod Stalinom, temveč postaja vedno bolj le eden izmed socialističnih teoretikov. V ostalem si pristaši socializma vedno bolj iščejo svojih lastnih poti v tako zvani socializem, kot je prvi dal zgled predsednik Tito. Malik Stalin je padel prvi, sedaj pada Malik Marx. Ostaja le še Lenin. Človek se pri tem vprašuje: Kdaj bodo začeli zametati še Lenina in za njim še socializem? Pri revizionizmu, ki so ga komunisti začeli, ne morejo ostati na pol poti. Prehoditi jo bodo morali hitreje ali počasneje do konca, do obsodbe ne samo nekaterih Marxovih načel, temveč do obsodbe sistema samega, ker je zmoten in krivičen.

Ko krščanski sociolog gleda na te kritike marksističnih načel v komunističnih vrstah samih, nehoti občuti neko zadoščanje, namreč to, da se že kaže resničnost nauka Cerkev, ki je prva obsodila in zavrnila Marxa in njegov socializem. Od Pija IX. dalje je nepretrgana vrsta cerkvenih dokumentov, ki kažejo na najrazličnejše zmote, ki se skrivajo v Marxovem sistemu. Kolikokrat so se v preteklosti in tudi v sedanosti tem kritikam smejali. In vendar danes že mnogi socialisti sami priznavajo, da jo je Marx polomil in seveda za njim vsi oni, ki so mu verovali.

Nasproti polmiji, proti kateri gr Marxov sistem, stoji socialni nauk Cerkev. Šprva je bilo to šele tipanje. Pred sto leti, ko je Marxov manifest že osvaja delavske množice, se je Cerkev šele začela zavedati, da mora tudi ona pomagati pri reševanju socialnega vprašanja. V Nemčiji je bil škof Ketteler, v Angliji Manning, drugod drugi, ki so začeli staviti temelje katol. socialnemu nauku. Njihov zgled je klical nove moze, velike po svetosti življenja in po prodornosti duha, ki so v soglasju z evangelijem in naukom Cerkev začeli iskati boljše in pravičnejše rešitev iz socialnih stisk. Izoblikoval se je tako socialni nauk Cerkev, ki je zadobil svojo ustavno karto v encikliki Rerum novarum papeža Leona XIII. leta 1892.

Od takrat do danes je Cerkev na eni strani svarila svoje vernike in ljudi sploh na zmote brezbožnih in materialističnih socialnih sistemov, na drugi pa kazala, kakšna naj bo pravična rešitev razrednih trenj med bogatimi in revnimi, kako naj se pravično uredi razmerje med delom in kapitalom, med državo in ljudstvom, med bogatejšimi in ubožnejšimi državami itd. Sv. Duh, ki vedno uspešno vodi Cerkev, je pokazal svoje vodstvo tudi tukaj. Ustvarila je katol. Cerkev tako vsem potrebam odgovarjajoč socialni nauk, da njegov vpliv vedno bolj raste, dočim je Marxov začel upadati.

Do tega je moralo priti, zakaj socialni nauk Cerkev zadeva celega človeka, dušo in telo, Marxov pa samo telo. Komunisti vidijo pri reševanju socialnega vprašanja samo želodec in čute človekove. Tem skušajo zadostiti, ker dušo zanikajo. Zato se njihov sistem kaže vedno bolj neuspešen. Mi kristjani pa pod vodstvom Cerkev mislimo drugače. Treba je poskrbeti za materialno blagostanje in družbeno pravičnost, a pri tem ne smemo prezreti, da je tudi delavec človek z neumrljivo dušo.

Tudi on mora imeti možnost, da v nedeljo počiva, da se primerno izobrazi, da more preživeti kaj časa v svoji družini, da more predvsem zadostiti svojim verskim dolžnostim, ker tudi delavec ne živi samo od kruha.

Globalni in totalni socialni nauk Cerkev kaže vedno bolj svojo moč, ker je zgrajen na duhu, dočim je Marxov zgrajen na materiji in zato odpoveduje. Treba je le, da kristjani socialni nauk Cerkev vedno bolj poznamo in ga s pomočjo katoliških strank in sindikatov udeležujemo v prid sedanjim in še bolj prihodnjim rodovom. To naj nam služi za duhovno misel ob prazniku sv. Jožefa, zaščitnika delavcev. M. F.

NA DALJNEM VZHODU

POLOŽAJ V INDOEZIJI

Poznavalci indonezijskih razmer na splošno menijo, da je Sukarno tako naglo poslal vojsko nad t-pornike na Sumatri, ker je dobil pomoč iz Sovjetske zveze in Kitajske. Uporniki tudi trdijo, da so vodili sovjetski in kitajski piloti letala, katera je poslala nad nje djakartska vlada. Uporniki pa ne uživajo nikakšne tuje podpore, ker se je ameriška vlada postavila na stališče stroge nevtralnosti, da si komunistična propaganda trdi, da tuja letala spuščajo uporniki in ameriško orožje. Vsekakor drži, pravijo komentatorji, da bi Indonezija v primeru Sukarnove zmage nad uporniki v nekaj letih prišla pod popolno komunistično oblast. Na bojišču je položaj precej zmeden. Vlade čete so zasedle mesto Medan, njeni padalci so obkolili sedež uporniške vlade Padang ter brez bojev zasedle eno najvažnejših petrolejskih področij na Sumatri, kjer je tamkajšnja ameriška družba zaprla svoje obrate. Po novih vesteh pa so uporniki spet zasedli mesto Medan. Njihovo nalogo je olajšal del vladnih oddelkov, ki je pristopil k-pornikom.

POSVETI V MANILI

V Manili se je končala konferenca zunanjih ministrov Zveze za obrambo Južnovzhodne Azije. Ta zveza je toliko uspešla, da je prepovedala nove sovjetsko-kitajske vojaške pustolovščine, ni pa mogla zaustaviti podtalnega idejno-propagandnega komunističnega pronicanja na področje svojih azijskih članic.

Zahteve Tunizije

Tunizijski predsednik Burgiba je v nekem govoru postavil Amerikance in Angleže pred izbiro, naj se odločijo ali za Tunis ali za Pariz. Ta ultimati je, kajpada, za Ameriko nemogoč. Če bi se postavila proti Franciji, bi razbila Atlantsko zvezo. Kljub temu pa stanje še ni brezupno, ker Burgiba ni zahteval odhoda Francije iz Bizerte. Pripravljen je pogajati se o uporabljanju tega oporišča s Francijo in svobodnim svetom. Vsaj delno je tudi sprejel nadzorstvo nad letališči v Tuniziji. Amerikanec Murphy in Anglež Beeley, ki v imenu svojih vlad posredujeta med Francijo in Tunizijo, sta imela z Burgibo več temeljitih posvetov in se zdaj vračata v Pariz. Časi vsekakor naglo dozorevajo in Francija bo morala sprejeti veliko odpoved v Tuniziji in še večjo v Alžiriji, če noče še bolj škodovati sebi in zahodnemu svetu.

Francija in Alžirija

Francija se še ni mogla odločiti za jasno politiko v Alžiriji. V Parizu so imeli nenavadno stavko policijskih stražnikov, ki zahtevajo boljše ravnanje zaradi nevarnosti, kateri so izpostavljeni v boju z alžirskimi teroristi. Politčne stranke določajo svoje programe, toda Francija kot narod nima e-notne politike za Severno Afriko. Je kakor bolnik, potreben operacije, pa nihče ne ve, kako naj ga operirajo, pa tudi on sam se brani kirurškega noža. Mnogi iščejo sposobnega zdravnika za Francijo in že se slišijo glasovi, da bi to lahko bil samo general De Gaulle.

Priprave za vrhunski sestanek

V središču največjega zanimanja so še vedno priprave za vrhunsko konferenco. Nobenega dvoma več ni, da konferenca bo. Zdaj gre le za čas te konference in za njen delovni spored. Zahod bi želel, da bi na njej razpravljali o vseh tistih vprašanjih, ki jih je pretresala že ženevska konferenca štirih velikih, zlasti zadevo o nemški združitvi, poleg tega pa še o prekinitvi jedrskih poskusov z istočasno prepovedjo izdelovanja jedrskega orožja, o nadzorstvu nad vsemirskim prostorom ter o položaju v vzhodnoevropskih državah. Sovjeti so sprejeli ameriški predlog za razpravo o prepovedi uporabljanja vsemirskega prostora v vojaške namene, a le pod pogojem, da to vprašanje povežejo z razpravo o odpravi ameriških vojaških oporišč v tujini. Glede nemškega vprašanja so Sovjeti pripravljeno načeti pogajanja o mirovni pogodbi z Nemčijo, ničesar pa nočejo slišati o nemškem zedinjenju. Tudi njihov predlog o mirovni pogodbi je dvoličen. Kanclerju Adenauerju so sporočili, da bi morali podpisati mirovno pogodbo bodisi ločeno z Zahodno in Vzhodno Nemčijo, bodisi z zastopstvom konfederacije obeh držav. Oboje je za Nemčijo nesprejemljivo. Nemškim opozicionalcem pa so preko svojega veleposlanika v Bonnu sporočili drugačen načrt, kar razodeva dvojno igranje Kremlja, ki gre za tem, da razdvoji politične kroge v Zahodni Nemčiji.

Višek komunistične nelogike so pokazali Sovjeti glede razorožitve. Znano je, da si Združene države prizadevajo, da bi to zadevo obravnavali v prvi vrsti Združeni narodi, saj je ohranitev miru njihova najpoglavnejša naloga. Pa pride Moskva in po svojem zastopniku obtoži Združene države, češ da ustvarjajo mednarodne težave, ker vztrajajo na zahtevi, naj razorožitveni odbor Združenih narodov razpravlja o razorožitvi. Ta zahteva je baje izraz ameriškega sovraštva do Sovjetske zveze. In

zakaj noče Moskva razprave v razorožitvenem odboru Združenih narodov, ki ga je izvolilo 82 članic te organizacije? Zato ne, ker pravi, da je v njem v manjšini. Moskva pravi, da je Sovjetska zveza demokratična država, demokratična pravila pa priznava le takrat, kadar je v večini, sicer pa jih užaljeno odklanja. Prav tako noče ničesar slišati glede razprave o položaju v vzhodnoevropskih državah. Pravi, da Združene države kršijo pravila o mednarodni vljudnosti, ko zahtevajo, da bi vrhunška konferenca vzela v pretres trpljenje vzhodnoevropskih narodov. No, če obe strani res odkrito želita kaj storiti za svetovni mir, se bo morala ta polemika poleči. In če bo Moskva res pripravljena za mir tudi kaj žrtvovati, ga bomo lahko kmalu imeli, saj je to glavni cilj, ki nagiba zahodni svet, da se udeleži vrhunškega sestanka.

Ekonomsko stanje v Jugoslaviji

Povojna industrializacija je v marsičem spremenila ekonomsko strukturo jugoslovanske prebivalstva, zlasti se na agrarnem področju. Kmet, razlačen svoje zemlje, si je rajši poiskal dela po tovarnah in drugih obratih. To nam pričajo številke. Leta 1921 je bilo v Jugoslaviji 79 odstotkov kmetijskega prebivalstva, v letu 1953 pa je padlo že na 58,3 odstotka. Po teh cenitvah se bo do leta 1961 delež kmetijskega prebivalstva zmanjšal na okoli 53 odstotkov, medtem ko se bo delež nekmetijskega prebivalstva povečal na 47 odstotkov. Od leta 1956 do 1961 naj bi se povečala zaposlenost po gospodarskih organizacijah za povprečno 107 tisoč oseb letno, zaposlenost v državnih javnih službah v Jugoslaviji se vidno veča, medtem ko so pa popolnoma izginili bančniki in industriji in tudi število delodajalcev se je zelo zmanjšalo.

Kakor zaposlenost, tako raste tudi število jugoslovanskega prebivalstva. V letu 1953 je imela Jugoslavija 16.936.573 prebivalcev, leta 1956, po londonskem sporazumu in priključitvi, pa že 18.041.000 prebivalcev. Če se po naradni prirastek nadaljeval v tej meri, bo Jugoslavija dosegla leta 1961 preko 19 milijonov prebivalcev, leta 1964 pa preko 20 milijonov.

V primeri z drugimi državami je Jugoslavija na drugem mestu glede prirodnega prirastka in, kar je tudi za vsako državo zelo važno, je Jugoslavija država mladih ljudi. Tretjino prebivalstva predstavljajo otroci do 14. leta, polovica prebivalstva pa je izpod 23 let starosti. V tem oziru je Jugoslavija med najboljšimi v Evropi. Vsako leto dobi Jugoslavija 178.000 polnoletnih prebivalcev, kar znatno poveča tudi število volivcev. Od leta 1945, ko je imela Jugoslavija 8.383.455 volilnih upravičencev, jih bo imela letos 23. marca 11 in pol milijona.

Italija ima šest milijonov radij. aparatov

Ob koncu leta 1957 je bilo v Italiji 6 milijonov 68 tisoč radijskih naročnikov. Od teh je 675 tisoč tudi televizijskih naročnikov. V letu 1957 se je število radijskih naročnikov povečalo za 200 tisoč, število televizijskih naročnikov pa se je podvojilo.

Pred kratkim je sv. oče povzdignil televizijo s tem, da ji je dal tudi nebeško zavetnico v asiški svetnici sv. Klari.

nevarnosti, ki bi jo predstavljala postavitve jedrskih oporišč na ozemljih jugoslovanskih sosed, pa nekateri sklepajo, da bi se maršal rad poslužil tega vprašanja pri zahtevi, da tudi njega povabijo na vrhunski sestanek. Nekateri pesimisti pa vidijo v njih celo pretvezo za morebitni pristop Jugoslavije k Varšavskemu paktu ali vsaj kot opravičilo za prejem sovjetske vojaške pomoči.

Gronchi razpustil parlament

Po dolgem pričakovanju, ki je karakteriziralo zadnje čase vse dogajanje italijanskega notranjega političnega življenja, je predsednik republike Gronchi v ponedeljek 17. t. m. razpustil obe veji parlamenta, t. j. poslansko zbornico in senat. Zlasti za usodo senata je bilo veliko negotovosti. Njegova poslovna doba namreč še ni potekla, kajti po ustavi bi senat moral delovati še eno leto (voljen je namreč za dobo šestih let). Predsednik republike pa je, v soglasju s predsednikom obeh domov parlamenta, sprejel sklep, da se razpusti tudi senat. Zakaj pa? Prvič zato, ker bi bilo nesmiselno, da bi prihodnje leto zopet imeli volitve, kar bi podvojilo že itak visoke volilne stroške. Drugič pa bi bilo parlamentarno delo v Italiji ohromljeno zaradi neobstoja visoke zbornice, pa tudi zaradi skoro neprenehne volilne propagande. Sklep predsednika Gronchija so pozdravile skoraj vse stranke, razen komunistov, ki obtožujejo krščansko demokracijo, da ima pri tem strankarske interese.

Med važnejše dogodke tedna štejemo tudi odobritev zakona s strani poslanske zbornice za pravno priznanje Zbora prostovoljcev svobode (CVL), ki ga je senat svo-

ječasno že odobril. Zbornica je zakon soglasno odobrila, seveda razen novofašistov. Ti so zopet nesramno izzivali in žalili vrednote odporniškega gibanja, tako da je moral predsednik zbornice enega misinskega poslanca za par dni izključiti od parlamentarnega dela. Značilno je, da se po trinajstih letih po padcu fašizma še najdejo ljudje, ki se jim toži po sramotni in obsodbe vredni preteklosti.

Titova notranja in zunanja politika

Ker je jugoslovanska komunistična partija objavila nov program, ki ga bodo obravnavali na ljubljanskem kongresu, in ker je imel Tito v volilni kampanji več govorov, je razumljivo, da je svetovna javnost pokazala nekaj zanimanja za Jugoslavijo. Beograd potrjuje, da bo tudi v bodoče hodil po posebni jugoslovanski poti izven blokov ter omenja v programu teoretične in praktične razlike med jugoslovansko partijo in drugimi partijami. Kljub temu pa noče podreti mostu s Sovjetsko zvezo ter z ostalimi ljudskimi demokracijami in odklanja večstrankarski ustroj. Iz Titovih besed o

NAŠ TEDEN V CERKVI

23. 3. nedelja, tiha: sv. Oton, š.
24. 3. ponedeljek: sv. Gabrijel, nadang.
25. 3. torek: Oznanjenje Marijino, nezapor.
praznik; sv. Dizma, desni razbojnik
26. 3. sreda: sv. Emanuel, m.
27. 3. četrtek: sv. Janez Damaščan, cerkv.
uč.
28. 3. petek: Zalostna Mati božja
29. 3. sobota: sv. Bertold, spozn.

SV. DIZMA. Iz njegovega življenja ne vemo nič drugega kot to, da je bil razbojnik. A njegovo zadnje uro popisuje evangelist sv. Luka.

Společka je križani Dizma skupaj z levim razbojnikom Gospoda sramotil. Ko je pa opazil, kako silno potrpežljiv je Jezus na križu, da ne godrnja in ne kolne, kot razbojnika, čeprav ga vsi zaničujejo in

sramoté, se je Dizmu začelo svitati; postalo mu je jasno: »Tale ni navaden človek, bo res Sin božji.«

Levega razbojnika, ki se je Jezusu rogala, je svaril: »Ali se tudi ti ne bojiš Boga? Midva trpiva po pravici, ta pa ni storil nič hudega.« Obrnil se je k Jezusu, ga priznal za Boga in ga prosil: »Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo.«

Jezus mu je rekel: »Resnično, povem ti, še danes boš z menoj v raj.«

Menim, da je za oba molila Mati božja. Desni je z milostjo sodeloval, levi ne.

Sv. Avguštin pravi: »Desni se je spokoril, da ne obupa nad svojim zveličanjem; levi pa ne, da predrzno ne odlašaj spokorenja do zadnje ure.«

IZ SV. EVANGELIJA

Čisti čas je govoril Jezus judovskim množicam: »Kdo izmed vas mi more dokazati greh? Če vanj govorim resnico, zakaj mi ne verujete? Kdor je iz Boga, božje besede posluša. Zaradi tega jih vi ne poslušate, ker niste iz Boga.« — Judje so mu tedaj odgovorili: »Ali ne govorimo prav, da si Samarijan in da imaš hudobnega duha?« — Jezus je odgovoril: »Jaz nimam hudega duha, ampak častim svojega Očeta in vi mi čast jemljete. Jaz ne iščem svoje časti; je, kateri jo zahteva in sodi. Resnično, resnično, povem vam: Če kdo moj nauk spolni, vekomaj ne bo videl smrti.« — Judje so mu torej rekli: »Zdaj smo spoznali, da imaš hudega duha. Abraham je umrl in preroki, in ti praviš: 'Če kdo moj nauk izpolni, vekomaj ne bo okusil smrti.' Si mar ti večji ko naš oče Abraham, ki je umrl? Tudi preroki so umrli; koga sam sebe delaš?« — Jezus je odgovoril: »Ako bi jaz častil sebe, bi moja čast ne bila nič. Moj Oče je, ki me časti, o katerem vi pravite: naš Bog je; pa ga ne poznate, a jaz ga poznam. In ako bi rekel, da ga ne poznam, bi bil podoben vam, bil bi lažnik. Toda poznam ga in njegovo besedo spolnjam. Vaš oče Abraham se je silno veselil, da bo videl moj dan; videl ga je in se vzradoval.« — Judje so mu torej rekli: »Se petdeset let nimaš in si Abrahama videl?« — Jezus jim je rekel: »Resnično, resnično, povem vam: Preden je bil Abraham, sem jaz.« — Tedaj so pobrali kamne, da bi jih vanj vrgli, Jezus pa se je skril in odšel iz templja.

Tiha nedelja nas spominja na Jezusov umik pred Judi, ki so ga hoteli kamnati. Evangelij je izredno globok in vsebinsko bogat,

poln lepih in tehtnih resnic, poln važnega in resnega pouka. Poroča o javnem napadu hudobnih Judov na milega Zveličarja. Jezus je ob tej priliki znova in na poseben način razodel svojo nenadkriljivo svetost, popolno brezgrešnost, božjo in človeško popolnost, brezhibno resnicoljubnost, večnost in božanstvo. — Judje so pa razodeli in dokazali svojo veliko hudobijo, podlost in satansko zahtevnost. Izpričali so svoje sovraštvo do Zveličarja sveta. Očitali so mu grešnost, ko mu v resnici nihče ni mogel dokazati niti najmanjšega greha, ker je bil enostavno brez greha. Smatrali so ga za sovražnega tujca in obsedenca ter ga tako smrtno žalili. Njega, ki je bil učlovečeni Bog, so stavliali pod Abrahama, ki je bil človek. Očitali so mu laž, Njemu, ki je govoril samo resnico. In končno so vsi besno razjarjeni pograbili kamne, da bi ga kamnali, ubili in pokončali, tako da se je moral umakniti in skriti. Tako hvaležnost je žela neskončna Jezusova dobrota. — A svet je skoraj vedno enak. Tudi danes preganja, sovraži in uničuje dobroto, resnico in pravico ter poveličuje hudobijo. Ponižuje Boga in povelečuje hudiča. Prezira Boga in božje reči, slavi pa čisto hudiča in brezvestne, ošabne, krivične in hudobne ljudi. Sveto mora biti potlačeno, grešno pa povzdignjeno.

Samo to dvojje je možno: Ali biti Jezusov prijatelj ali pa zakrknjen sovražnik. Bodimo resnični in zvesti Jezusovi prijatelji! Ljubimo in skrbimo za svetost, brezgrešnost, dobroto, plemenitost, resnicoljubnost, krščansko popolnost in bogopodobnost! Varujmo se grehov in vsega grešnega! Varujmo se hudobije in hudega duha! Ljubimo poštenost, molitev, pogosto sv. obhajilo in popolno kršč. življenje! — Dobri Jezus, posveti nas in reši nas!



Iz življenja Cerkve

4000 romarjev v sv. deželi

Franciškani, ki so varuhi svetih krajev v Palestini, sporočajo, da je v preteklem letu obiskalo svete kraje 4000 tujih romarjev, ki pripadajo 45 različnim narodnostim. Največ romarjev je prišlo iz Brazilije, Sirije, Združenih držav, Anglije, Nemčije, Francije, Libanona in Kolumbije.

Ameriški katoličani za Filipine

Vodja ameriške katoliške pomoči na Filipinih je msgr. Harnett, ki je več let deloval v Trstu. Doselej je poskrbel, da so na Filipinih razdelili raznih živil, obleke in zdravil v vrednosti 2 in pol milijona dolarjev. Pomoči je deležnih 1 milijon Filipincev. Zadnji čas se trudi, da bi se obseg pomoči še razširil.

Voščilo diplomatskega zbora sv. očetu

Za devetnajsto obletnico kronanja je diplomatski zbor pri sveti stolici poslal svetemu očetu naslednja voščila: »Sveti oče! Diplomatski zbor pri sveti stolici želi ob devetnajsti obletnici kronanja Vaše Svetosti izraziti svoja najvdanejša voščila. Ganjeni smo zaradi neutrudne gorečnosti Vaše Svetosti za izpolnitev dolžnosti težke službe, a prav tako smo ganjeni zaradi bolečih skrbi za ves svet, ki povzročajo žalost Vašemu očetovskemu srcu, ki je

vedno tako čuteče za bolečine vseh.

Z globoko hvaležnostjo izražamo svoja voščila vrhovnemu poglavarju katoliške Cerkve in obenem dajemo priznanje branilcu naravnih pravic in varuhu svobode človeške osebe in prosimo Boga, da bi še mnogo let ohranil Vašo Svetost v prid vsega človeštva.«

Romanje po starem

Iz Berlina je prišel peš v Lurd Ernest Walter. Star je 60 let in s sabo je nosil precej velik križ.

110 m visok spomenik

Junija bodo končali v Lizboni na Portugalskem ogromen kip Kristusa Kralja. Kip je zgrajen nad pristaniščem na dve sto metrov visokem griču. Podstavek kipa je visok 82 metrov, kip sam pa 28 metrov, skupno 110 metrov. Slovesen blagoslov kipa bo meseca oktobra. — Visok kip Kristusa Kralja bodo v kratkem postavili tudi v pristanišču na Kubi. Kip je visok 18 metrov, s podstavkom 25.

Katoličani v Avstraliji

Število katoličanov v Avstraliji stalno narašča. Sedaj je v Avstraliji 2 milijona in 10 tisoč katoličanov, to je približno ena petina vsega prebivalstva. V enem letu je število naraslo za 200 tisoč.

Paviljon sv. stolice v Bruslju

20. aprila bo nuncij svete stolice v Belgiji, msgr. Forni, blagoslovil paviljon svete stolice na svetovni razstavi v Bruslju. Paviljon se imenuje »Civitas Dei« (božja država). Istega dne bo apostolski nuncij opravil tudi prvo sveto mašo v prostorni cerkvi, ki je priključena paviljonu svete stolice.

200 skokov s padalom

Svojevrsen rekord ima ameriški duhovnik, pater José Kenny. Nedavno je izvršil nov skok s padalom in tako dosegel številko 200. Omenjeni duhovnik je bil 12 let vojaški kaplan.

Pismo iz Belgijskega Konga

Dragi mi »Kat. glas!«

Ob letu, ko si me zopet začel obiskovati tu sredi afriške džungle, Ti želim čestitati k točnosti, s katero si redno prihajal, čeprav po dolgih ovinkih. Najbrž si stopal na ladjo v Anversu in se dva tedna pozbaval na Atlantiku do pristanišča Matadi na zahodni strani naše celine, sto kilometrov globoko v ustju reke Kongo. Tu Ti je pa cilj še tisoč kilometrov stran. Z vlakom si premagoval hribovito pokrajino 365 km v nostranjost, v Leopoldville. Za preostalo pot si pa lahko izbiral med letalom in rečno ladjo. Vendar ne prvo in ne druga ne moreta prav do nas. V zapčateni poštni vreči, naslovljeni na Mission catholique Itipo, so Te v družbi drugih pošiljk naložili na poštni tovorni avto nekega torka zjutraj, 160 km pred ciljem. Istega popoldne, nekako ob pol dveh, si končno prispel. »Frère Sarl, azali mukanda po na yo, mukanda na Mputu!« (br. Karel, pošto imate, pošto iz Evrope). Tako se najdeva.

Zadnji terek sem prejel 3. in 4. štev. tekočega leta. Lani enkrat sta po pomoči prispela dvojčka štev. 45, izostal je pa bratec štev. 46. Sicer vse v najlepšem redu. Prijetna me je iznenadila nova oprema lista, nove erke. Take stvari me zanimajo, ker sem svoj čas tudi jaz meril s ciceri in bi še sedaj svojega sedanjega misijonskega opravila ne maral zamenjati z drugim, kakor le s tiskarstvom, oziroma vsem, kar k tej stroki spada.

Pri nas imamo sedaj dobo največje vročine, a kljub temu veselo delamo, čeprav nam pot sili v oči. V zadoščenje nam je, ker se ne trudimo zastonj. Radi bi še več storili, ker so potrebe večje od naših možnosti. Več bi bilo treba misijonskega osebja in sorazmerno tudi več sredstev. Tudi tukaj postaja vse od leta do leta dražje in zadnji čas se daje čutiti v deželi splošna gospodarska kriza, katera sili slehernega oskrbnika k štedenju. Preko KG pozdravljam vse rojake, posebno znance in mis. prijatelje.

Vaš hvaležni

Karel Kerševan, m. br.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Pismo iz taborišča

Življenje naših beguncev poteka za zidovi taborišč v raznih krajih Italije. Mnogo jih je predvsem v južni Italiji. Od tam, in sicer iz Altamura pri Bariju smo pred dnevi dobili pismo slovenskega fanta, ki pravi:

»Casopsis 'Katoliški glas', katerega nam brezplačno pošiljate, je zbudil med slovenskimi begunci veliko zanimanja. Iz rok v roke roma, dokler ga vsi ne prečitamo. Zlasti smo ga veselji, ker nam daje jasne smernice v krščanskem življenju, saj smo jih tako potrebni, ko nimamo staršev, da bi nas kot nekoč vzpodbujali k izpolnjevanju krščanskih dolžnosti. Zal so nekateri med nami že zašli na pot materializma in jim ni več mar krščanska ljubezen in usmiljenje.«

Naše taborišče Altamura se nahaja na hribu približno 5 km oddaljeno od Barija. V kampu imamo tudi lepo kapelico, a sv. mašo samo ob nedeljah. Pri sv. maši lepo prepeva naš slovenski pevski zbor. Ob priliki prvega sv. obhajila slovenskih otrok iz taborišča, ki se je izvršilo v cerkvi sv. Lucije v Bariju, pa smo peli tudi v tamkajšnji cerkvi. Otroke za prvo sv. obhajilo je pripravil č. g. pater Surina. Na praznik lurske Matere božje smo se lepo pripravili z devetdnevnic, katero smo opravljali mi Slovenci sami brez duhovnika. Sedaj v postu pa vsak petek molimo sv. križev pot.

Veliko se za nas zanima tudi č. g. dr. Robič iz Rima. Poslal nam je Mohorjeve knjige. Koledar Svobodne Slovenije in druge slovenske časopise, ki izhajajo v Argentini. Vendar nam je najbolj všeč 'Katoliški glas', ker prinaša vesti iz naših krajev, na katere smo tako navezani, čeravno smo jih morali zapustiti.

Nravna gniloba civilnih porok

V govoru, ki ga je imel dan po obsodbi škof Fiordelli, je rekel: »Pri škofovstvem posvečenju mi je škof posvetitelj postavil na ramena knjigo evangelijev in mi je zaklical: »Vzemi evangelij Kristusov in oznanjaj ga ljudstvu, ki ti je bilo izročeno. Ne boš imenoval luč temo in ne temo luč, ne boš imenoval slabo, kar je dobro, in ne dobro, kar je slabo!« Z božjo pomočjo ne bom do svoje smrti, tako upam, rekel dobro slabemu in niti ne slabo dobremu; ne porečem luči tema in ne temi luč. Nočem izdati evangelija. Nikoli ne porečem, da je dober brezbožni komunizem, ki je nečloveški in zatiralen; slab je, mu porečem. Ne bom govoril, da je dobra okužajoča nemoralna, ne bom učil, da je luč laicizem...«

Škof Fiordelli je s temi besedami povedal, da bo Cerkev ostala zvesta Kristusovemu uroku: »Pojdite in učite, kar koli sem vam zapovedal!« Vsekdar in povsod bo učila čisto in neokrnjeno evangeljsko resnico: krstjani se morejo samo v cerkvi veljavno poročiti; vsaka druga poroka, tudi civilna, ostane zanje neveljavna; kdor koli se samo civilno poroči, greši; ženina, ki živita skupaj samo civilno poročena, sta javna grešnika in njuna zveza je pohujšljivo priležništvo in zato ne smeta pristopati k sv. zakramentu, ne moreta biti krstna in birmanska botra, ob smrti ne moreta imeti cerkvenega pogreba... Če je država uvedla obvezno civilno poroko, so tudi katoličani dolžni izvršiti ta civilni akt; če pa je kot v Italiji civilna poroka svobodna in so cerkveni poroki priznani tudi civilni učinki, ni razloga za civilno poroko: vsi verniki so dolžni skleniti samo cerkveno poroko.

SLOVENSKA NARODNA TRADICIJA

Svetla slovenska narodna tradicija je iz roda v rod ohranjela svetost družinskega občestva, ki se je vedno začelo ob cerkvenem oltarju, v zakramentu sv. zakona.

Se do včeraj je bil v našem narodu izredno živ čut za družinsko moralno. Sloves naših vasi in dobro ime naših družin je bilo vezano na njihovo pravno višino: družina, v kateri je kak član življal v priležništvu, je veljala za pohujšljivo, in župnija, v kateri so bili divji zakoni, za manjvredno. Odločni družinski očetje so izgnali izpod rodne strehe slične hčere ali sinove, da bi njihova sramota ne onečastila doma. Skofje in duhovniki pa so storili vse, zlasti ob pastoralnih vizitacijah, da so se s cerkveno poroko zazdravile pregrešne zveze.

Ko so moderne države s pretvezo lastne suverenosti uvedle civilno poroko in z njo legalizirale javna priležništva, so težko ranile izključno božje pravice in se težko pregrešile nad versko zavestjo svojih narodov. Obvezna civilna poroka, ako ni združena s cerkveno, je vedno zločin proti Bogu, ki je postavil zakrament sv. zakona, proti Cerkvi, ki edina more deliti zakramente, in proti verski zavesti in verskemu prepričanju širokih množic, ki so prisiljene vršiti to, kar se jim v vesti upira.

NRAVNA GNILOBA CIVILNIH POROK

Velicina cerkvene poroke in moralno zlo civilne poroke se nam nazorno prikažeta v naslednjih primerjajah:

Poročni dan je za verno nevesto najlepši dan življenja: ob prazničnem zvonjenju domačih zvonov in občudovanju vse župnije gre v družbi svatov v cerkev, da izreče pred Gospodovim oltarjem svoje zakonsko privoljenje v roke lastnemu župniku. Kristus sam blagoslovi zakonsko zvezo s posebno zakramentalno milostjo. Med mašo veselo prepeva pevski zbor in novoporočenca pristopita k sv. obhajilu. S Kristusom v duši nastopita skupno življenjsko pot... S kako drugačnimi čustvi stopa dekle v mrzli in mrki urad občinske hiše, kjer sklene pred državnim uradnikom zvezo za življenje, o kateri ve, da je smrtno grešna, in ki jo dejansko izobčuje iz občestva otrok božjih...

S kakšnim veseljem sprejmeta krščanski oče in mati v hišo pravkar cerkveno poročeni par, v katerem gledata od Boga blagoslovljene posrednike plamenice življenja novim rodovom... A s kakšnimi čustvi grenkobe, sramote in prezira bi isti starši sprejeli v hišo isti par, če bi se vračal samo civilno vezan, da spremeni njihovo družinsko svetišče v leglo greha in kraj kazni božjih!

Ob koncu tega pisma se v imenu vseh slovenskih beguncev v taborišču iskreno zahvaljujem spoštovanemu uredništvu 'Katoliškega glasa' za pošiljanje lista ter želim vsemu uredniškemu odboru še obilo uspeha in božjega blagoslova. Hvaležni

Lucijan Mozetič
iz Mirna»

Otroci cerkveno poročenih staršev vidijo v svojih roditeljih božje namestnike, počtenike življenja in krščanske vzgoje, svoje priljubljene vzornike, ki so jim za Bogom največji dobrotniki... Ne tako otroci civilno poročenih! Za te so roditelji odpadniki od Boga in od rodne vere, ki so jim slučajno po pregrešni zvezi dali življenje, a ki so pripravljene, če bi prijalo njihovi strasti, jim zagreniti življenje z razporoko in jih poguati na široke ceste pogube in propasti.

S kako otroško vdanostjo zrejo otroci v obraz cerkveno poročene učiteljice in s kakim zaupanjem in predanostjo sledijo dijaki in dijakinje profesorjem in profesoricam, o katerih vedo, da so pravno neoporečni ali celo globoko verni. Kako bi se jim zahrbtno posmihali in bi jih vedeli, da ni njihov zakon blagoslovljen in da so zato priležniki in javni grešniki. Sama pričujočnost sličnih oseb bi žalila v najsvetejših čustvih krščansko vzgojene dijače in dijakinje.

Pa če bi samo civilno poročen človek zavzemal višji socialni položaj, recimo če bi bil brigadir, župan, prefekt, kako bi bilo z njegovim ugledom? Pred zakonom bi bil seveda zaščiten, ne pa pred moralno zavestjo lastnih ljudi! Če slični predstojnik ne spoštuje božjih in cerkvenih postav, zakaj bi se morali podrejeni držati njegovih predpisov? Bil bi ob spoštovanje in ugled...

Cerkev, ki je glasnica resnice in žarice luči, ne bo zato nikoli dejala, da je tema luč — da je civilna poroka prava poroka — pač pa, da je tema odsotnost luči — civilna poroka brez cerkvene je pohujšljivo priležništvo.

Jurij

IZJAVA ODBORA A. K. JADRAN

V zadnjem času ce je v zvezi z Akademskim klubom Jadran precej govorilo in pisalo v bolj ali manj polemični obliki. Odbor Jadrana želi zato izjaviti, kar sledi:

A. K. Jadran je bil ob svojem nastanku zamišljen kot organizacija akademikov, katere cilj je bilo skupno izživljanje slovenskih akademikov v smislu njihovega narodnega, akademskega, kulturnega in socialnega delovanja. Cankarjev stavek »Mati, Domovina, Bog« je bilo zato geslo, ki že po svoji globini in vzvišenosti ne more imeti zveze z dnevnim, malomesčanskim politikanstvom.

Novi odbor si je postavil za cilj, da bi se Jadran po večletni nedelavnosti, brezejdnosti in celo odtujitvi nekaterim temeljnim vrednotam slovenskega bistva spet povrnil na pot, ki so mu jo začrtali njegovi ustanovitelji pred enajstimi leti. Želi torej ohraniti nepolitičnost in nadstrankarstvo, kar se pa nikakor ne sme enačiti z brezbrzičnostjo. Tako je pri vsem nadstrankarstvu razumljivo in logično, da klub ne more trpeti v svoji sredi ljudi, ki bi v njem skušali uveljavljati svoje politično prepričanje.

Iskreno želimo, da bi bilo čim več takih akademikov, ki bi pokazali dobro voljo in trden namen, da posvetijo svoje sile v prid naši akademski in narodni skupnosti na Tržaškem.

ODBOR

RADIJSKA POSTNA PREDAVANJA

V četrtek 20. marca ob 21^h bo govoril g. Janežič o temi »Ljubezen, podlaga vsega človeškega življenja.«

*

V torek 25. marca ob 21^h bo govoril dr. Škerl o temi »Ljubezen do sebe ali skrb za lastno izpopolnjevanje in dobro.«

● ZA DOBRO VOLJO ●

CHURCHILL IN NJEGOV OBOZEVALEC

Neki obozevalec Churchilla je nekega dne vprašal velikega državnika, ali se čuti zelo zadovoljnega, ko vidi, kako ga ljudje od vsepovsod hite poslušat, ko govori.

»Da,« je modro odvrnil Churchill, »to mi zelo laska, toda to ni nič, če se spominim, koliko ljudi bi šele prišlo, ko bi jaz tam ne imel govora, ampak bi imel biti obešen!«

PREVIDNOST

Dva prijatelja se nekega dne srečata na neki ulici v Varšavi. Eden od njiju ima uho zamašeno z bombažem ter se strašno žalostno drži. »Kaj pa je s tabo, kaj se ti je zgodilo?« ga vpraša prijatelj. »Ah, nič posebnega, zob sem si izril, ker me je tako neznansko bolel, da bi bil kmalu znorel.« Tako, čudno, prečudno,« maje prijatelj z glavo. »Kaj so ti ga morada skozi uho izrili?« »Seveda,« pravi prijatelj mirno, »ali misliš, da sem tako neumen, da bom v državi, kot je naša, usta odpiral?«

KOROŠKO PISMO

Pri nas na Koroškem imamo pravo zimo. Že par let ni zapadlo toliko snega kot v letošnjem marcu; ponekod ga je nad meter debelo. Upamo pa, da bo pomladansko sonce že v pravem času opravilo svojo dolžnost. Kljub hudemu mrazu — saj so toplomeri dne 13. marca kazali nad 20° pod ničlo — je v teh dnevih bilo pri nas zelo živahno. Imeli smo volitve v občinske odbore. Za stolčke v občinskih upravah so se borile v južnem Koroškem v glavnem tri stranke.

Kot vobče na Koroškem, so tudi v slovenskih občinah najmočnejši socialisti. Socializem je že stara koroška bolezen. Ne le delavci, marveč tudi mnogi kmetje posebno v Podjuni se pri volitvah opredelijo na socialistično stran. Sicer se pa o bližje Koroške zelo hitro spreminja, kajti industrializacija in tujski promet jemljeta deželi do sedaj prevladujoči kmečki značaj. Ker vse sili v tovarno, je vedno manj malih in srednjih kmetov. Pa tudi socializem v Avstriji sam išče nove poti in skuša postati nekaj omiljen socializem po zgledu angleškega laburizma. V vprašanjih narodnega boja je v tej stranki močna struja, kateri načeljuje deželni glavar Wendenig, ki vodi zmernejšo politiko do Slovencev.

Druga najmočnejša stranka pri nas je Volkspartei ali ljudska stranka. Dasi velja ta stranka v Avstriji za katoličanom najbolj naklonjeno stranko in jo v splošnem vodijo vplivni in zavedni katoliški mošnje, je na Koroškem postala prava prvoborniljica proti Slovincem. V njo so se vrinili nekdanji najzagrizenjši nacisti in zato vodi ta stranka v odkritem sovraštvo do Slovencev ogabno gonjo proti uresničenju 7. člena drž. pogodbe, ki urejuje v zadovoljivi meri pravice slovenske manjšine na Koroškem. V tej stranki je voditelj mladinskega odseka znani narodni odpadnik dr. Valentin Einspieler, ki se izdaja tudi za voditelja tako imenovanih »Windišarjev«, to je onih Korošcev, ki so do rodu in jeziku Slovinci, a je v njih narodna zavest pod vplivom stoletnega raznarodovanja ali koristoljubja izgubila. Prav te »Windišarje« danes najbolj zlorablja v škodo slovenskih zahtev na Koroškem.

Tretja volilna skupina pa so Slovenci s svojimi izrazito slovenskimi volilnimi programi. Le v 25 občinah so nastopili samostojno. Drugod so se, žal, ustopili v socialistično stranko. V skoro vseh teh občinah so Slovenci nastopili združeno, to je krščanska in socialistična (OF)skupina

„UTRIPI“

V Trstu obhaja Slovenska prosvetna zveza desetletnico svojega obstoja, kajti bila je ustanovljena leta 1948. Ta svoj jubilej je proslavila s posebno številko Utripov, ki so izšli te dni. V njih je sedem črtic in člankov mladih pisateljev, poleg tega pa še štiri pesmi Neve Rudolfove in dve Aleksandra Rudolfa. Mladim pisnikom in pisateljicam je napisal spremno besedo na pot prof. Beličič. V Utripih je še nekaj drugih člankov, ki delajo iz te literarne priloge »Demokracije« že kar revijo na 32 straneh. Utripi so namenjeni mladim pisateljem, da se urijo v literarnem delu. Iz objavljenih prispevkov se zdi, da so vsi glavni sodrujki iz Gorice. Morda je to zaradi tega, ker v Gorici trenutno nimajo dijaki nobenega svojega glasila, v tržaške literarne vaje pa ne dopisujejo. Vsekakor smo Utripov veselji, saj so prinesli nekaj dobrih stvari.

(r+r)

pod nevtralnimi imeni. Dobil so približno 4 tisoč glasov s 40 odborniki. Praktično moremo skoro vse te glasove šteti za glasove krščanske skupine, ker je OF v veliki meri oddala glasove za socialiste. To stalno ljubimkanje titovcev s socialisti je na Koroškem prav tako usodno za slovenski živelj kot na Primorskem, ker s tem se najučinkoviteje ubija narodna odpornost in ustvarja napačna slika resničnega stanja slovenskega življa v deželi. Prav ob teh volitvah so namreč z velikim hrupom Volkspartei in socialisti pokazali na rezultat slovenskega nastopa in so vse glasove, oddane nemškimi strankam, ocenjali kot izrazito nemške!

Na Dunaju so zopet začeli razpravljati o šolstvu na južnem Koroškem. V strahu čakamo na rezultat teh razgovorov; imamo namreč malo upanja na vsaj malo pravično rešitev, ker so v odboru za to vprašanje postavljeni poslanci s Koroške, ki so strastni nasprotniki slovenskih pravic. V tem odboru ni od slovenske strani nobenega zastopnika, zato so lahko mislimo, v kakšnem »duhu razumevanja« nam bodo krojili pravico.

Vas lepo pozdravlja v skupni boli in v slovenskem optimizmu

Korotan

Sijajen uspeh Slovenskega okteta na turneji po mestih Južne Italije

Od 1. marca se mudi v Italiji Slovenski oktet iz Ljubljane, kateri pod spretnim vodstvom dr. Valensa Voduška žanje povsod lepe, sijajne ter največje priznanje.

Številni italijanski časopisi prinašajo o tem ansamblu, na katerega moramo biti res ponosni, najbolj laskave ocene glasbenih strokovnjakov.

Iz Rapalla se je oktet napotil proti jugu in dospel v Bari in tu nastopil s peštrim programom, sestavljen iz treh delov, vsebujočimi najlepše narodne in umetne pesmi vseh časov. Občinstvo, kateremu bo ostal gotovo še dolgo časa v spominu odmev lepe pesmi, je z vso iskrenostjo aplaudiralo vrlim predstavnikom vokalne umetnosti. Krasen članek o tem izredno lepem nastopu, objavljen dne 4. marca v dnevniku »La Gazzetta del Mezzogiorno«, je pravi slavospev, katerega si je naš oktet tudi, po pravici rečeno, zaslužil v tem daljnem kraju južne Italije.

Iz Barija so se naši pevci odpeljali v prijetno, lepo ter gostoljubno mesto Lecce, kjer so že lani gostovali in pustili globoke in najlepše vtise z objubo, da se letos vrnejo spet. To so tudi storili. Sam predsednik Akademije leposlovnih ved, znanosti ter umetnosti, profesor dr. Renzo D'Andrea jih je šel čakati ob prihodu na kolodvor in jih s prirojenim srčno iskrenostjo ter navdušenjem, v družbi pisca teh vrstic, spremljal do hotela in po mesto. Dne 4. marca zvečer, v krasni in akustični dvorani Dante, pa je oktet nastopil in odpel z največjo popolnostjo vse točke obširnega sporeda. Peli so, v originalnih jezikih, pesmi vseh časov in raznih narodov in vzbudili s tem v številni publikki kar največje začudenje. Dodela je tako pesem, med živim strmenjem navzočih, mogočno, živo, sladko in milo.

Osem velikih umetnikov, z izredno tehnično zmožnostjo, popolnostjo ter prirojenim pevskim darom, je naravnost očaralo poslušalce z vzvišeno lepoto melodije. Slovenski oktet je prikazal občin-

„Gazzetta Ufficiale“ priznava slovenščino

Petkova »Gazzetta Ufficiale«, to je glavni uradni list italijanske republike, objavlja sporazum med Italijo in Jugoslavijo o dobavljanju vode gorški občini. Sporazum je natisnjen v italijanskem in slovenskem jeziku in ima izrecno pripombo, da imata oba teksta veljavo izvirnika. Predsednik republike in štirje ministri so podpisani pod ukazom, ki uvršča ta sporazum med uradne dekrete italijanske republike.

V takem častitljivem listu, ki izhaja že devetindevetdeseto leto — to se pravi, da so izhajali v njem že zakoni in odloki Cavourja — se slovensko besedilo, ki obsega več kot dve strani, kar snažno bere. Tudi strešice, ki povzročajo nekaterim kurjo polt, če jih le vidijo, so skoraj vse na prvem mestu. In republika se še ni podrla! Morda bi ne bilo slabo, če bi tudi ta ali oni državni ali drugi urad v Gorici dal kdaj natisniti kako slovensko reč, če za drugega ne, vsaj za poskus, ali bo gorško mesto padlo skupaj. Mi sicer menimo, da ni te nevarnosti, toda nič se ne ve, kajti enega ali drugega, telesno sicer krepko zgrajenega in podloženega zastopnika kake zastarele strankarske skupinice bi uradno tiskana slovenska beseda le utegnila podreti. Poskusiti bi pa kljub temu ne bilo slabo.

stvu pesmi v primitivni lepoti in nas vodil v dobo velike polifonične umetnosti, ko glasbenih instrumentov še ni bilo in je človek z milino lepih glasov izražal veselo ali žalostno razpoloženje duše.

Po podajanju velikih polifonistov in madrigalov je oktet, v tretjem delu programa, v lepi narodni noši odpel najlepše slovenske in hrvatske narodne ali ponarodele pesmi, katere so prisotni poslušali z največjim zanimanjem in užitkom.

Obširni ter peštri spored je tako ugaljal poslušalca, da so ob koncu začeli s tako vneto in gorečnostjo poslušati, da se je moral oktet vrniti v dvorano in kot dodatek zapeti miline in domotožja polno, večnolepo pesem Večerni zvon, potem Žabjo svatbo in pa Montanaro, ki so jo naši pevci, v perfektni italijanski, poklonili poslušalcem v znak hvaležnosti za izkazano toplo navdušenje.

Organizatorji kulturnega večera in ljudstvo so z dolgoletnimi aplavzi kronali sijajen uspeh koncerta in se od dirigenta in simpatičnih pevcev ločili z izrazi prisrčne hvaležnosti za izredno lepo prireditve, ki bo v mestu in na deželi ostala v prijetnem spominu.

Slovenski oktet si je tu pri nas na jugu, daleč od rodne grude, pridobil nešteto občudovalcev, veliko naklonjenost in simpatijo tudi med glasbenimi kritiki, ki so mu v dnevnikih in lokalnih časopisih izrazili najvišje priznanje. Zapusil je mesto Lecce z velikim moralnim zadovoljenjem in z objubo, da se še vrne v te kraje.

Franc Valas

MOZ IN ZENA

Klepetava gospa Teodora je nekega dne vsa jezna zabrusila svojemu možu: »Take šeme kot si ti, še svoj živ dan nisem videla. Vse, kar ti človek sme povedati, je tole: »Danes je mrzlo; ali, danes je vroče! Mogoče da ničesar drugega ne veš?« Ah, moja draga, če je pa samo to, te pa kar takoj lahko zadovoljim: Danes ni ne vroče ne mrzlo.»

prišli na bolj pametno misel.

Ko so poskusili, posebno po vojni, da se na gotove osebe ali dogodke iz bližnje preteklosti gleda z drugačnimi očmi ali v drugi luči in da bi prihodnjim rodovom ali vsaj naslednikom prihranili nepotrebno delo z preimenovanji — človek ne ve, kaj se lahko še vse prigodi — so sklenili delovati po drugačnih načelih za vsak čas, vsako politično strujo, vero, pripadnost itd., za vse dobe in razmere.

Tako stivajo ulicam v novih mestnih delih imena iz naravoslovja. Ena četrta ima ulice samo s ptiči. N. pr. »Amselgasse« — ulica kosov, »Aldergasse« — ulica orlov, »Nachtigallgasse« — ulica slavčkov itd.

Ptiči ne menjajo barve perju, pojejo, žvižgajo ali krokajo vedno enako, prihajajo in odhajajo v določeni dobi, živijo enako kot pred tisočletji in bodo tako za vse čase, so vedno v modi, zmeraj enako simpatični, zato je malo verjetno, da bi v poznejših letih kdo zahteval preimenovanje neke ptičje ulice. Tudi bolj praktično v slučaju, da kdo išče tako ulico. »Ornitologični« oddelek (ali ptičnica) je v tisti smeri.

Proslava Dekliške Marijine družbe v Gorici

V nedeljo so se v Domu Brezmadežne na Placuti zbrale v polnem številu članice Dekliške Marijine družbe, da kar najlepše proslavijo zlati jubilej svoje kongregacije. Kakor velika družina pod okriljem Brezmadežne! Proslave se je udeležilo tudi večje število duhovnikov iz mesta in okolice, pa tudi iz Trsta ter drugi gostje.

V uvodni besedi je g. voditelj dr. Humar poudaril pomen proslave ter na kratko orisal delo in poslanstvo Marijine družbe. Spomnil se je tudi bivših voditeljev, katere je Bog že poklical k sebi po zasluženju plačila. Marijina družba se mora za svoj obstoj zahvaliti predvsem njim, ki so jo vodili skozi izredno težke in razburkane čase z največjo požrtvovalnostjo in ljubeznijo. To velja zlasti za msgr. Mirka Brumata, o katerem je med drugim dejal, da pač ni težko govoriti, saj vse v družbi govori o njem.

Nato je g. voditelj povabil navzoče družbenice, naj zapoje pesem »Kviška, dekleta gorška!«, ki jo je zložil č. g. Ciril Vuga za prvi sprejem v cerkvi sv. Ivana pred 50 leti.

Zatem je spregovorila gđ. Zora Piščančeva. V lepi, vezani besedi je prikazala toplino in domačnost, ki vejeta v tej veliki družini, pa tudi vdanost in zvestobo Njej, ki jim je Mati in vodnica.

Prednica gđ. Pavla Hvala je nato podala kratko zgodovino Marijine družbe od njene ustanovitve, dne 25. marca 1908, do danes. Vmes so nastopile deklice iz Mar. vrtca, ki so pod vodstvom svoje učiteljice gđ. Elvire Chibabajeve, v originalno zamišljenem prizoru pokazale življenje v popoldanskem oratoriju, v katerem se zbirajo skozi vse leto k delu in zabavi. Njih otroška razposajenost je spravila vse v veselo razpoloženje.

Nastopil je tudi pevski zbor Marijine družbe ob spremljavi klavirja, in sicer s Premrlovo »Tiho je legel mrak« ter dvema odlomkoma iz Sattnerjeve kantate Mater Dolorosa. Pevke so vse točke zapele ubrano in občuteno.

Ker zlati jubilej Marijine družbe sovpada s stoletnico Marijinih prikazovanj v Lurdu, je dramski odsek pripravil za slavnostno akademijo pomenljiv prizor izpred Lurške votline za časa prikazovanj. Tako smo v duhu doživljali srečo prvih romarjev na ta milostni kraj. Lepi prizor je zaključila himna lurški Gospe, ki jo je zapela vsa dvorana.

Da smo dobili celotno sliko o delovanju Marijine družbe, ni smel seveda izostati misijonski odsek. Po njegovem posredovanju je družba povezana s slov. misijonarji križem sveta, in za to priliko je č. g. Stanko Pavlin, misijonar v Hong Kongu, posnel na magnetofonski trak marsikaj zanimivega iz misijonskega življenja: petje, razgovore, pouk i. dr. Vse to smo lahko poslušali v nedeljo, zraven pa tudi gledali skioptične slike. Najbolj je segla do srca pesem »Misijonski križ«, ki jo je g. misijonar tako občuteno recital. Vsem so stopile solze v oči, zlasti še, ker je g. voditelj povedal, da sta v dvorani tudi mati in sestra g. misijonarja.

Slovesnost je zaključila skupna molitev angelovne češčenja in pesem »Se gori ljubezen«. S toplo zavestjo, da je ob Marijini roki pot skozi življenje varna in prijetna, smo se slednjič razšli.

OBVESTILA

OBVEZNO CEPLJENJE OTROK. Od 24. do 29. marca se bo vršilo v občinskem higienskem uradu v Gorici v ulici Mazzini, 7 obvezno cepljenje otrok proti davici

V drugem mestnem delu so imena sadnih in drugih dreves. »Apfelgasse« — ulica jabolk, »Birnengasse« — ulica hrušk, »Nussbaumgasse« — orehova ulica ipd.

Zelo praktično. Na vprašanje, kje se nahaja kaka ulica, dobimo odgovor: v tisti smeri je sadovnjak, vrt ali gozd.

Kar smo povedali glede ptičev, velja tudi za sadje ali sploh drevesa. Še nikoli se ni slišalo, da bi kdo rekel: letos se mi grozde ne dopade, ker sem ga jedel že lani ali druga leta, ali nočem breskev zaradi rumene barve, ki je že tako stara, ali nočem kostonjev pred hišo, ker jih ima tudi moj politični nasprotnik. Naj pridejo v mestni svet osebe kakršne koli barve, prepričanja, nazorov itd., ne bodo imeli vzroka menjati imena takim ulicam.

Osebe in dogodki zginejo s površja. Če ostanejo, jih vsak rad drugače presoja. Tudi v znanosti in umetnosti ni dosti izjem, zato ima ta način imenovanja ulic predpogoj trajnosti, ker je vzet iz narave, narava se pa ne menja. Je tudi neizčrpna, ker po ptičih in drevesih lahko pridejo rože, metulji, ribe, rudi- pojavi itd.

in kozam. Letos pridejo v poštev otroci, rojeni leta 1956 in vsi oni, ki so se rodili poprej, pa še niso bili cepljeni.

V noben otroški vrtec ne smejo sprejeti otroka, če nima potrjena o cepljenju. Zato opozarjamo vse starše, da pravočasno poskrbijo za cepljenje svojih otrok. — Higienski urad je odprt vsak dan od 9. do 10. ure predp.

SLOVENSKO KATOLISKO AKADEM-SKO DRUŠTVO v Gorici obvešča javnost, da bo priredilo v soboto 29. t. m. ob 20.30 v Mar. domu na Placuti klavirski koncert mlade pianistke Marjane Bolko iz Trsta, s peštrim sporedom. Podrobnosti javimo prihodnjič.

GOVORI ZA AKADEMIKE. Dne 26., 27. in 28. marca bodo v kapelici pri Sv. Antonu Novem v Trstu govori za pripravo na Veliko noč. Vabljeni vsi akademiki in akademičarke ter abiturienti srednjih šol! Akademski krožek V. K.

DEKLISKA ZVEZA ima duhovno obnovo, pripravo na veliko noč v nedeljo 23. marca ob 15.30 popoldne pri č. sestrah pri Sv. Ivanu.

Za članice obvezna udeležba, vabljeni tudi dekleta, ki čutijo potrebo po apostolski vzgoji.

V NEDELJO 23. MARCA bo dekl. Mar. družba v Gorici imela zaključek vzornega tedna z zadnjim govorom ob 4h v stolni cerkvi. Obenem bo ta dan tudi zahvalna slovesnost za 50-letnico ustanovitve družbe. Slovesnosti se bo udeležil tudi g. nadškof, ki bo imel blagoslov z Najsvetejšim. Vabimo, da se našega slavja udeležijo ne samo vse družbenice, temveč tudi ostali naši verniki in mestni duhovniki. **Vodstvo**

VOŠILO DUSNEMU PASTIRJU. Na upravi »Katoliškega glasa« dobite na razpolago pesem, ki jo je M. Filej komponiral na besedilo Ljubke Šorli za mešani zbor. Pesem je lahkega stila in primerna za godovni dan in za pozdrav novemu župniku.

POJASNILO UPRAVE: Da ne bo pri nikomur zamere, pojasnjujemo, da so darove za katoliški tisk, objavljene za Rupo, nabrali tudi na Peči, ki skupaj z Rupo tvori eno župnijo. S tem upamo, da smo pomoto dovolj popravili.

ZA TOLAŽBO

Nekega dne sta se na cesti našla dva prijatelja. »Joj, kakšen pa si!« se začudi eden izmed njiju, ko vidi svojega druga vsega obvezanega in potolčenega. »Oh, to ni nič,« pravi nagovorjeni prijatelj smeje se. »Kako ni nič,« se začudi prvi, »kako moreš venčdar kaj takega reči?« »Veš,« pravi drugi skrivnostno, »če se spomnim na muslimane, ki imajo včasih tudi po deset žen...«

Radio Trst A

od 23. do 29. marca

Nedelja: 12.00 Vera in naš čas. — 16.00 Slovenski zbori. — 17.00 Molière: Ljudomrznik, igra v 5 dej., izvajajo člani SNG.

Ponedeljek: 18.00 Koncert violinista Karla Rupla. — 18.55 Vokalni kvintet Zarja. — 19.15 Radijska univerza — Zemlja kot planet. — 20.30 Italo Montemezzi: Ljubezen treh kraljev, opera v 3 dej. — v prvem odmoru: Sodobna književnost in umetnost — v drugem odmoru: Raztreseno cvetje lirike.

Torek: 18.30 Pisani balončki in Iz začarane police. — 19.15 Zdravniški vedež. — 21.00 Postno predavanje — dr. Lojze Škerl: »Ljubezen do sebe ali skrb za lastno izpopolnjevanje in dobro«. — 22.00 Obletnica tedna: Poljske obletnice.

Sreda: 18.55 Harmonikar Rajmund Hrovat. — 19.15 Šola in vzgoja — »Materne in odraščajoče hčerke«. — 21.00 Gaspere Cataldo: Zlati osel, igra v 3 dej. — izvajajo člani Radijskega odra. — 22.45 Malipiero: »Tretja simfonija zvonov«, izvaja ork. La Fenice v Benetkah.

Četrtek: 18.30 Sirimo obzorja — Moj dom je Evropa. — 19.15 Radijska univerza — Tečaj o lokalnih samoupravah. — 21.00 Postno predavanje — dr. Lojze Šuštar: »Ljubi svojega brata«. — 22.00 Ilustrirano predavanje — Iz arhivov kriminalne vede.

Petek: 18.40 Koncert basista Danila Merlaka. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Dante Alighieri — Božanska komedija — »Pekel«, 10. oddaja.

Sobota: 16.00 Radijska univerza — Kako so živeli stari Grki. — "

Stuttgartske ulice

Človek in njegovo ime sta neločljivo združena. Ko mislimo na neko osebo, nam hkrati z imenom pride cel človek pred oči, ker si samega imena brez osebe ni mogoče predstavljati. Ime se drži človeka vse življenje. Če izvzamemo nekatere filmske igralke, ki si devajo druga izmišljena imena, ker je pristno domače lahko premalo moderno, ali v misli, da si z drugim imenom dosežejo hitrejšo in lepšo kariero, ne pride nobenemu človeku na misel, da bi si premenil ali popravil lastno ime.

Z imeni ulic je pa stvar drugačna. Prigodi se jim, da jih ljudje tudi večkrat prekrstijo, kakor pač nanesejo dogodki, razmere, časi in osebe, ki odločajo pri zeleni mizi. Imamo sicer stara, častitljiva imena, ki živijo od postanka, ki so zrastle z ulico, ali nastala po obrti, ki so jo tam izvrševali. N. pr. kovaška, zlatarska, usnjarska, pekarska ulica. Taka imena navadno niso nobenemu v spotiko, zato jih pustijo na miru. Takim prištevamo tudi ulice, katerih imena značijo nek namen

ali končni cilj. n. pr. kolodvorska, davkarska, bolniška, sodna, jetniška ali pokopalniška ulica. Nobeden ne zahteva premenitve imena, ker bi ostala v ljudstvu stara imena, čeravno bi jih zamenjali z novimi napisi.

Posebno po zadnjih dveh vojnah čutijo v raznih mestih občinski odborniki nujno potrebo, premeniti nekatere ulicam imena. Nekaj bo menda zaradi mode, kot pri ženskih oblekah. Večkrat so mestni očetje drugačne »barve« od prednikov, zato mislijo, da se mora vse staro ujemati z »novo barvo«. Ali pa tudi, ker niso znali ali mogli zboljšati stanja ulic, obesimo vsaj nove naslove, da ljudje vidijo, da so nekaj napravili, čeravno novo ime ne spravi s poti smeti, blata ali kamenja.

Pri tem ne pomislijo, koliko več dela in sitnosti je ne samo za pismonoše, ampak za vse, ki imajo kaj posla z isto ulico. Kakšna zmešnjava, ko se ulico Antona Smeharja premenili v ono Štefana Zlobca ali obratno, ali pa krompirjeva ulica v ulico revolucije.

Mestni očetje v mestu Stuttgartu so



Eno milijardo in pol za hiše istrskih beguncev

Iz zanesljivih uradnih krogov poročajo, da je vlada odobrila eno milijardo in pol za hiše istrskih beguncev. V Trstu imajo v programu gradnje velikih stanovanjskih hiš za istrske begunce v vrednosti 560 milijonov lir. Nadaljnje hiše za istrske begunce bodo sezidali v 28 provincah. Računajo, da je približno v Italijo nad 250 tisoč istrskih in dalmatinskih beguncev. Da bi vsem poskrbeli potrebna stanovanja, bi potrebovali najmanj še deset milijard lir, a verjetno jih bodo tudi dobili.

Zaprli so francoski konzulat

S 15. marcem so v Trstu zaprli francoski konzulat. Uradno bo prenehal svoje delovanje dne 1. aprila. Svoj novi sedež bo imel v Benetkah in bo obsegal sledeča okrožja severne Italije: province Benetke, Trst, Belluno, Bolzano, Gorica, Padova, Rovigo, Trento, Treviso, Videm in Vicenza. Vsi, ki bodo odšli imeli opravka s francoskim konzulatom, se morajo obrniti v Benetke. Francoski konzulat v Trstu je posloval skoro 260 let. Ustanovljen je bil okrog leta 1700.

Razlašena zemljišča nad Lonjerjem

Obrambno ministrstvo je izdalo dekret, s katerim bodo na Hudem letu nad Lonjerjem razlašili kakih 30 ha zemljišča z namenom, da tam zgradijo veliko igrišče. Razumljivo, da so s to razlastitvijo kmetje hudo prizadeti, toliko bolj, ker ponujajo vojaška oblast za razlašena zemljišča komaj 60 od 200 lir za kv. meter. Lonjerci so zahtevali naj to ceno zvišajo vsaj na 250 do 350 lir za kv. meter.

Prav tako bodo prizadeti kmetje v hribih za Velikim Repnom, katerim bodo vzeli nad 17 ha zemljišč, ki pripadajo 26 kmetovalcem.

Za novo tobačno tovarno v Žavljah

Tržaško podjetje Antonini in Fragiaco, ki bo zgradilo novo tobačno manufakturno v Žavljah, je prejelo od generalnega ravnateljstva državnega monopola prvi obrok za gradnjo. Stroški celotnega gradbenega dela bodo znašali 947 milijonov in 700 tisoč lir. Za ostala pomožna gradbena dela pa bodo potrošili še okrog pol milijarde lir. Takoj ko bo podjetje podpisalo zadevno pogodbo, bodo pričeli z delom.

Otvoritev zdravilišča na Trsteniku

Zavod za socialno zavarovanje je zgradil na Trsteniku veliko in moderno zdravilišče za tuberkulozo. V ponedeljek 17. marca je bila svečana uradna otvoritev sanatorija ob navzočnosti ministra za delo in socialno zavarovanje Guija. Celotna stavba, ki je zgrajena po predpisih najmoderneje tehnike, meri 2670 kv. metrov ter ima skupno 100 tisoč kubičnih metrov prostornine. V petek 14. marca so si zdravilišče ogledali časniki. Stavba, ki je sedemnadstropna, je razdeljena na dva dela, za moške in ženske. V vsakem nadstropju je 46 postelj, skupno pa jih je 368, oziroma 416, če prištejemo tudi postelje v kirurškem oddelku.

Za osebje sanatorija so uredili najmoderneje razkuževalne prostore in posebne naprave v slačilnicah. V teh prostorih je soba, ki se imenuje filter in ki razkuži vsakogar, ki dnevno prihaja ali odhaja iz zdravilišča. Ta razkuževalni postopek je za osebo najbolj zanesljiv. Sobe, kjer prebivajo bolniki, so neposredno povezane z velikimi verandami, obrnjenimi proti jugu, ki so opremljene s posebnimi zastori, ki se avtomatično zaprejo ali odprejo. Raz te terase je krasen razgled na morje in tržaški zaliv, zato je novi sanatorij v vseh ozirih eden najlepših v Italiji in se bodo bolniki v njem brez dvoma dobro počutili.

Zavod za socialno zavarovanje je za gradnjo zdravilišča potrosil nad 2 milijardi lir.

Rojan

Spet nov grob, in spet na ponedeljek, prejšnji ponedeljek 10. februarja smo namreč pokopali 74-letno Ano Piščanc iz Piščancev. Bila je že dalj časa bolehnata, toda zares bolna je bila le malo časa. Komaj 14 dni je bila v bolnici, pa jo je Bog poklical k sebi. Bila je ena tistih gospodinj, ki se znajo popolnoma posvetiti svoji družini, zato pa so jo doma vsi ljubili. Celi družini, zlasti pa možu

BAZOVIŠKI ODER

ponovi v nedeljo 23. marca ob 17^h v Marijinem domu ulica Risorta 3
Jalnovalno dramo

»GROBOVI«

Med odmori lov na bazoviško torto.

g. Jožetu izrekamo iskreno sožalje. Blagi pokojnici pa naj dobri Bog bogato povrne ves njen zemeljski trud.

Pri nas se pripravljamo na veliko igro v petih dejanjih: Lurška pastirica. Verjetno bomo z njo proslavili na oljčno nedeljo Materinski dan in jo še kdaj kasneje ponovili v proslavo lurške stoletnice.

Sv. Križ

Marijin misijon

V proslavo stoletnice prikazanja lurške Matere božje prireja naša župnija sv. misijon, ki se začne v soboto pred tiho nedeljo 22. marca do vključno oljčne nedelje 30. marca. V soboto zvečer za uvod sv. misijona prenesemo ob 8h in pol v slovesni procesiji z lučkami kip naše lurške Matere božje iz cerkve sv. Roka v župno cerkev, kjer bo slavnostno okrašen ostal ves čas sv. misijona in potem še do konca maja, ko ga bomo zopet v slovesni procesiji nesli nazaj v cerkev sv. Roka. Ob tej priliki hočemo pokloniti Mariji nov krasen rožni venec, pri katerem o vsaka jagoda in tudi križec električno razsvetljen. Potrebni denar so zbrale naše žene in dekleta. Za križec pa so zbrali naši šolski otroci. Za to priložilo je izšla tudi prva številka župnijskega lista, ki nosi naslov »Križki zvon«. Sv. misijon bo vodil misijonar Jožef Vidmar.

Vabimo vse župljane brez izjeme k tej izredni slovesnosti, ki naj služi temeljiti duhovni prenovitvi naše župnije. Prepričani smo, da bo Marijina priprošnja tudi pri nas tako učinkovita, kot je že sto let v Lurdu.

Tudi Marijini častilci iz sosednjih župnij so povabljeni, da obiščejo našo lurško

Marijo, saj je postala naša cerkva sv. Roka, kjer lurška Marija stanuje že od leta 1894, majhna božja pot. To izpričujejo številne spominske in zahvalne podobe. Ko smo pred leti cerkev prenovili, smo te podobe odstranili, ker so kazile cerkev, toda nekatere pomembnejše še sedaj hranimo v župnišču. Med temi je zanimiva posebno spominska podoba, ki sta ju poklonili naši, Mariji avstrijska nadvojvodinja Stefanija, vdova po nesrečno umrlem prestolonasledniku Rudolfu, sinu cesarja Franca Jožefa, in njena hčerka Elizabeta Marija. Obe sta se najbrž mudili v Miramarskem gradu in sta



Seja pokrajinske uprave

Na zadnji seji pokrajinske uprave so odborniki razpravljali predvsem o potrebi strožjega nadzorstva nad potvarjanjem živilskih proizvodov v trgovini in še posebej nad potvarjanjem vin. Skodljivo potvarjanje živil se je vgnezdilo že v vse prehrabene panoge. Dr. Marini, ki je o tej stvari poročal, je še poudaril, da sleparija v trgovini ni tako nevarna kot je za zdravje nevarno potvarjanje živil. Poročevalec je pozval pokrajinsko upravo, naj s pomočjo svojih higienskih uradov uvede strožjo kontrolo po trgovinah in gostilnah.

Uspel koncert goriškega rojaka

Goriški pianist Gabrijel Devetak je imel v ponedeljek 10. marca v koncertni dvorani družbe Lyceum v Firencah uspeh koncert. Igral je skladbe Schumann, Mozarta, Beethovna in Chopina. Tudi tokrat je koncert organizirala velika ljubiteljska glasbe, gospa Virginija vd. Hein. Florenško občinstvo je slovenskega umetnika nagradilo z izrazi simpatije in pohvale.

Obnovili bodo kamnolom pod Sabotinom

Kamnolom pod Sabotinom, ki je začel delovati pred 19 leti in je kmalu postal svetovno znan po svojem lepem rjavem marmorju, bodo sedaj zopet obnovili. Med vojno je namreč delo v kamnolomu prenehalo in tako je ostalo do današnjih dni. Najtežji problem pri obnovi kamnoloma predstavljajo poti. Do kamnoloma v sredi hriba vodi le slaba pot, katere lep del je na jugoslovanski strani. Občina je sklenila speljati do kamnoloma novo vozno pot in bo v ta namen odzvela kmetom nekatere

SLOV. KAT. PROSVETNO DRUŠTVO v Gorici

vabi na

III. KULTURNI VEČER

posvečen proslavi

MATERINEGA DNE

ki bo v torek 25. marca ob 20.30

v Marijinem domu na Placuti.

Sodelovalce bodo naše katol. organizacije s pestrim sporedom.

parcele zemlje, katere pa bo plačala po sramotno nizki ceni, t.j. 40 lir za kv. meter. Vendar si kmetje obetajo od nove ceste in predvsem od zopetne otvoritve kamnoloma večji dobiček, kakor pa jim ga more nuditi rečna zemlja na pobočju Sabotina. Upanje je vsaj, da bo uprava kamnoloma zaposlila v svojem podjetju predvsem domače ljudi.

obiskali od tam Marijo. Leto ni navedeno. Zanimivo je, da je napis v slovenščini.

H koncu še omenimo, da je nastopil v naši župnijski dvorani »Slovenski oder« s pretresljivo igro »Kraljevi škrlati«, ki je odlično uspeła. Pred kratkim so nas obiskali tudi fantje in dekleta iz Bazovice, ki so se tudi prav dobro odrezali na odru z Jalnovalno igro »Grobovi«. Naši domačini pa pripravljajo komično opereto v 4 slikah »Vasovalci«, ki ima to zanimivost, da je sestavljena iz samih narodnih pesmi. Vloge so poverjene našim najboljšim pevcom in pevкам. Opereta bo uprizorjena po Veliki noči.

Drugi kulturni večer v Gorici

V Marijinem domu na Placuti se je vršil v sredo 12. marca drugi kulturni večer, ki ga je pripravilo SKPD. Na tem večeru smo se spomnili velikega Slovence, duhovnika in kulturnega delavca dr. Janeza Evangelista Kreka. Njegov svetli lik nam je nazorno prikazala dr. Marija Kacinova. Res, vse premalom poznamo tega velikega moža, ki je toliko naredil za slovensko ljudstvo, najsibo na verskem, socialnem, kulturnem in političnem polju. Zato pa smo toliko bolj hvaležni gđ. predavateljici, ki je tudi med nami oživila njegov spomin in delo. Sledila je recitacija treh pesmi, Zupančiča, Gradnika in Lovrenčiča, ki govorijo in poveljujejo delo tega velikega Slovence. Za zaključek smo slišali še nekaj lepih slovenskih pesmi.

Zopet smrt

med goriškimi zdravniki

Letos smrt bogato žanje med goriškimi zdravniki. V nedeljo 16. marca se je naglo razširila po Gorici vest, da je prejšnji večer umrl v kliniki Usmiljenih bratov splošno znani in priljubljeni goriški zdravnik Albert de Gressi. Smrt je nastopila zaradi možganske kapi. Goriški zdravniški krogi so z njim izgubili enega svojih najboljših zdravnikov, diagnostikov, predvsem pa je prizadeta družina de Gressi, ki je že več generacij družina zdravnikov.

Se zelo mlad je Albert de Gressi nastopil svojo pot vestnega in nesebičnega zdravnika. Odlikoval se je zlasti med obema svetovnima vojnama, najsibo kot civilni in tudi kot vojaški zdravnik. Leta 1944 so ga Nemci za njegovo človekoljubno delo zaprli in štiri dolge mesece je, skupno z drugimi stanovskimi tovariši, prebil v tržaških zaporih Coroneo. To ni zlomilo njegovega duha in z nezmanjšano požrtvovalnostjo se je lotil svojega dela po končani vojni. Tudi naši slovenski ljudje so zelo radi zahajali k njemu in ga bo zato marsikdo pogrešal. Ob priliki škofjskega romanja v Rim za sveto leto 1950 je bil imenovan za zdravnika-spremljevalca romarjev. Sveta stolica ga je zaradi njegovih lepih zaslug odlikovala z redom sv. Silvestra papeža.

V mrtvaški kapeli bolnišnice Sv. Justa se je od njega poslovila velika množica meščanov. Pogreb, ki se je vršil v ponedeljek popoldne v župni cerkvi sv. Ignacija, pa je dokazal, kako priljubljen zdravnik je bil pokojni Albert de Gressi.

Volitve kmečkih vzajemnih bolniških blagaj

V občinah Sovodnje, Steverjan in Dobredeb so bile v soboto 15. marca volitve

Izšel je

PASTIRČEK

za mesec marec

odborov vzajemnih bolniških blagajn neposrednih obdelovalcev. V vseh treh občinah so volivci potrdili enotno kandidatsko listo 15 svetovalcev. Udeležba na volitvah ni bila sicer stoodstotna, vendar zadovoljiva. V odbor so prišli domačini, katerih imena jamčijo, da bodo delali v dobrobit svojega ljudstva.

V goriškem okraju so se vršile volitve v odbore kmečkih bolniških blagajn v nedeljo 16. marca. V Gorici je od 452 volilnih upravičencev volilo 411 kmetovalcev in sicer je lista št. 1 neposrednih obdelovalcev zemlje odnesla zmago z 264 glasovi, lista št. 2 (levičarska) pa je dobila komaj 54 glasov. V Gradiški je zmagala lista skrajne leve s 74 glasovi proti 19. V Trzcu sta obe listi dobili enako število glasov. Splošen izid volitev je sledeči: v Gorici in šestih drugih občinah je zmagala lista neposrednih obdelovalcev zemlje, v treh občinah lista, ki so jo podprli skrajni levčarji, v eni občini so bili rezultati obeh list enaki.

Predvolilna kampanja v Gorici

V Gorici je odprl predvolilno kampanjo senator Spallino, ki je govoril Goričanom v dvorani bivšega Trgovskega doma v nedeljo 16. marca.

S tem se je tudi v Gorici otvorila volilna kampanja. V prihodnjih dveh mesecih bomo volilnih govorov in obljub slišali še na pretek.

RAJBELJ

Marsikaj smo že povedali v tem tedniku o življenju in stanju v naši rudarski vasi. Še to naj dodamo, da se ob nedeljah radi srečamo pri kozarcu vina, kjer zapojemo slovensko pesem in se pomnimo o tedenskih dogodkih. Nikdar pa se ne pretirano postavljamo s svojim slovenstvom. Vsi živimo v popolnem bratstvu. Nestrpnosti in šovinizma ne poznamo in ga tudi mladina ne pozna. Pri nas že prevladuje evropski duh, v katerem vidimo tudi starejši Slovenci rešitev in pot do enakopravnosti vseh, tudi majhnih narodov. Pretirani nacionalizem mislimo, da je v Rajblju zatoni za vedno. Tudi mi Slovenci smo s svojim pametnim zadržanjem pripomogli k temu.

Resnici na ljubo moramo povedati, da tudi civilne in cerkvene oblasti v vasi ne delajo med nami in italijanskimi sovaščani nobene razlike, ampak nas spoštujejo kot zglede državljane. Naša vroča želja bi bila, da bi bila včasih božja služba v cerkvi tudi v slovenskem jeziku, a tehtni vzroki so g. župniku to odsvetovali, in želja se še ni mogla uresničiti. Razumemo pregovor, ki pravi, da to, kar je najboljšje, včasih škodi temu, kar je dobro. Radi bi obdržali svoje slovenske značilnosti, a brez vsakega plemenskega in narodnega sovraštva in razlikovanja.

Hvaležni bomo vsakomur, ki bi nam na tem polju mogel kaj svetovati in pomagati. Vsemogočni Bog pa, ki je Oče vseh narodov, naj nam stoji ob strani in naj nam pomaga, da ostanemo dobri katoličani in zvesti Slovenci.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Wilhelm Hünermann:

46

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

»Rodoljubova beseda je več kot prisega,« je odgovoril predsednik nevoljno.

»Prisezite, da ali ne!« je nadaljeval Ambrož tresoč se.

»Dobro torej! Prisegam!« je odpadnik mrzlo odgovoril.

»Sedaj bova izpolnila vaš pogoj,« se je vdal duhovnik s tihim glasom.

»No, končno!« je vzdihnil predsednik in spet sedel na jetniški stol. »Povejta torej, kar vesta.«

Hišo perice v Frančiškanski ulici so bili po aretaciji Brunevala zasedli miličniki, ki so si v posameznih sobah uredili prav udobno. Dva sta ležala v podstrešni izbi, ki je poprej služila za skrivališče generalnemu vikarju. A tudi ta dva nista mogla zaspati zaradi strašne nevihte. Zlasti enega je ob gluščem grmenju zgrabil bled strah.

»Veš, da nisem strahopetec, Peter,« je vzdihoval, »toda takale nevihta mi gre do kosti. Človek čuti, da je še nekdo lahko položi pest na tilnik, Gospod Bog!«

»Neumnostjo, Jaka,« je odgovoril drugi »odstavili.«

»Jožef, kako se kar

tako odstaviti; ne moreš ga ustreliti niti ga deti pod giljotino! In spet je ubogi revolucijski vojak od strahu vzkliznil, ko je močan grom stresel vso hišo. »Sveta Mati božja! To ne bo dobro! Čuješ, Peter, pa vendar ne spiš?«

»Kako naj spim, ko pa tako trapasto blebetaš,« je renčal tovariš.

»Ah, poslušaj vendar, Peter! V tej hiši je stanoval zajeti duhovnik. Menda je tukaj skrit kelih, mašni kelih, razumeš? Nezaprisedeni duhovnik ne bo priznal, kje ga je skrnil. Toda tukaj mora biti, čeprav smo zastoj preiskali vso hišo. Ali se ti ne zdi, da bi prav zaradi tega lahko sem treščilo, ker hoče Bog kaznovati hišo, kajti... Ali ne razumeš, Peter?«

»Niti besede tvojega bedastega čevkanja ne razumem!«

»No, ker smo oskrunili hišo, v kateri je mašni kelih,« je končal oni ves tresoč se.

»Sedaj pa mi je dovolj tvojega blebetanja,« je godrnjal Peter. »Pusti me vendar spat!« S temi besedami se je odločno obrnil proti steni in si pritisnil blazino na ušesa.

V tistem trenutku se je zunaj na cesti zgodilo nekaj nenavadnega. Peričini hiši se je približal mož, ki je nesel na rami dolgo lestev. Pred hišo se je ustavil. Previdno je naslonil lestev ob okno podstrešne izbe in pričel stopati po njej navzgor. Ko je dospel do vrha, je strašen blisk raztrgal noč.

»Lepo vreme, sijajno vreme!« je mrmral vlomilec sam pri sebi. Med groznim grmenjem, ki je sledilo, je razbil šipo v okno.

»Peter,« je slišal od znotraj bojazljiv glas, »ali nisi slišal? Šipa v oknu je zavznela. Gotovo jo je strela razbila.«

Toda tovariš je samo krulček zaklel in spet zasmrčal.

Medtem je vlomilec neslišno stopil v izbo, kjer se je pri posteljah takoj potuhnil k tlom. To je bila njegova sreča, kajti nov blisk je razsvetlil sobo, da je bilo kot podnevi.

Vlomilec, kateremu je en hip zadostoval, da se je spoznal v sobi, je brez obotavljanja vstal, se splazil k steni, odmaknil neko staro podobo, odprl majhno skrito omarico v steni in oprezno vzel iz nje neki predmet. Vrat ni utegnil zapreti; hitro je zlezal nazaj k oknu sklonjen globoko k tlom. V naglici pa je zadel ob stol, ki se je z ropotom prekučnil.

»Nekdo je v sobi, Peter,« je sedaj zakričal boječi miličnik in stresel tovariša, da se je zbudil. »Vlomilec je v sobi!«

»Potem pa vstani in ga ustreli!« se je zadržal drugi jezno. »Šaj si popolnoma znorel! Kdo naj tukaj vlomi, kjer celo kaka miš težko dobi kaj za pod zob!«

Ko se je čez nekaj minut bojazlivec res upal vstati in je prižgal luč, je bil vlomilec že davno umrl. Jaka pa je brez besede in sape zija v odprto stensko omarico, katere do takrat pri vseh preiskavah nista bila našla.

Peter Coudrin, kajti vlomilec ni bil nihče drugi, pa je nesel oprezno in spoštljivo kelih, čigar skrivališče mu je bil generalni vikar prej pri neki priložnosti zaupal, skozi divjo viharo noč.

»Torej vztrajate pri tem, da ne poznate bivališča duhovnika Coudrina ali Marche-à-terre, kakor se tudi imenuje?« je rekel predsednik kazenskega sodišča, ki je pravkar zaključil zaslišanje v ječi.

(Nadaljevanje)